

قوانین، مقررات و ترمینولوژی حقوقی

با رویکرد کشاورزی و منابع طبیعی

همراه با

اصول کارشناسی و شیوه‌های گزارش نویسی

تألیف:

مهندس دانش و کیلی

کارشناس رسمی دادگستری

(نویسنده و مدرس دانشگاه)

با مقدمه:

مهندس علی پورکاشانی

عضو هیأت رئیسه شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری

و

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان گیلان

سرشناسه	: وکیلی، دانش، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: قوانین، مقررات و ترمینولوژی حقوقی / تالیف دانش وکیلی؛ با مقدمه علی پور کاشانی.
مشخصات نشر	: لاهیجان: ندای سبز شمال، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۴ص.
شابک	: 978-600-5474-13-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: کشاورزی -- قوانین و مقررات -- ایران -- اصطلاحها و تعبیرها
موضوع	: منابع طبیعی -- قوانین و مقررات -- ایران -- اصطلاحها و تعبیرها
موضوع	: حقوق -- اصطلاحها و تعبیرها
موضوع	: حقوق -- واژه‌نامه‌ها -- فارسی
شناسه آ. رده	: پور کاشانی، علی
رده بندی مکرر	: ۱۳۹۴ و ۸۱/۹ S۴۱۱
رده بندی دی. بی	: ۳/۶۳۰
شماره کتابشناسی ای	: ۳۹۸۱۲۸۸

قوانین، مقررات و ترمینولوژی حقوقی با رویکرد کشاورزی و منابع طبیعی

تألیف: دانش وکیلی

ناشر: ندای شمال

ناشر همکار: پژوهشی دیبای دانش

چاپ اول: ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

حروفچینی و صفحه‌آرایی: هنر و اندیشه

لیتوگرافی: طراحان اندیشه نوین

چاپ: کتیبه گیل - ۳۳۳۶۹۸۳۸ - ۱۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۷۴-۱۳-۸

تمامی حقوق این اثر محفوظ و متعلق به مؤلف است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً یا جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب از مؤلف ممنوع است.

فهرست مطالب

۱۳.....	سخنی با خوانندگان.....
۱۴.....	پیشگفتار.....
۱۶.....	مقدمه.....

فصل اول: فرهنگ تشریحی اصطلاحات حقوقی - تخصصی

۱۷.....	آبهای ایران.....
۱۷.....	آبهای پذیرنده.....
۱۷.....	آلودگی آب.....
۱۸.....	اجرت المثل (عوض المثل) و اجاره بها.....
۱۹.....	احیاء.....
۲۱.....	اراضی.....
۲۲.....	۱- اراضی آیش.....
۲۲.....	۲- اراضی بایر.....
۲۴.....	۳- اراضی بایر شهری.....
۲۴.....	۴- اراضی شهری.....
۲۴.....	۵- اراضی موات.....
۲۵.....	۶- اراضی موات شهری.....
۲۵.....	۷- اراضی دایر.....
۲۶.....	۸- اراضی کشت موقت.....
۲۶.....	۹- اراضی زراعی.....
۲۶.....	۱۰- اراضی مستحدث.....
۲۷.....	۱۱- اراضی ساحلی.....
۲۷.....	۱۲- اراضی یا املاک موقوفه.....
۲۷.....	۱۳- اراضی جنگلی.....
۲۸.....	۱۴- اراضی مشاعی.....
۲۹.....	۱۵- اراضی خالصه.....

۲۹.....	۱۶- اراضی منابع طبیعی
۳۰.....	۱۷- اراضی دولتی
۳۱.....	۱۸- اراضی بندج
۳۲.....	۱۹- اراضی مسلوب المنفعه
۳۲.....	۲۰- اراضی مجهول المالك
۳۳.....	۲۱- اراضی بیابانی
۳۳.....	۲۲- اراضی کویری
۳۳.....	۲۳- اراضی
۳۴.....	ارتفاق
۳۵.....	استر
۳۵.....	استشهادیه
۳۶.....	اصلاحات ارضی
۳۶.....	۱- مرحله اول اصلاحات ارضی
۳۷.....	۲- مرحله دوم اصلاحات ارضی
۳۸.....	۳- مرحله سوم اصلاحات ارضی
۴۱.....	اموال
۴۱.....	۱- اموال غیر منقول
۴۲.....	۲- اموال منقول
۴۳.....	انتفاع (عمری - رقبی - سکنی)
۴۴.....	انفال
۴۴.....	باغ
۴۶.....	باغ میوه
۴۶.....	باغات غارسی
۴۶.....	برزگر
۴۶.....	برکه
۴۷.....	بستر
۴۷.....	بنجاق

بنه	۴۸
بوته جنگلی	۴۸
بوته کویری	۴۸
بیشه	۴۹
بیشه طبیعی	۴۹
تأمین خواسته	۴۹
تأمین دلیل	۵۰
تالاب	۵۰
تحجیر	۵۱
ترکه	۵۲
تصرف عدوانی، ممانعت از - و مزاحمت	۵۲
تقسیم افراز	۵۷
توده جنگلی	۵۸
جنگل	۵۸
چوب تونلی	۵۸
حد بستر	۵۸
حدود اراضی مستحدث	۵۹
حریم	۵۹
۱- حریم اراضی	۶۰
۲- حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیله‌ها، مرداب‌ها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌ها، آب‌رسانی، آبیاری و زهکشی	۶۰
۳- حریم دریاچه‌های حادثی در پشت سدها	۶۲
۴- حریم اراضی مستحدث	۶۳
۵- حریم شهر و روستا	۶۴
حصر وراثت	۶۵
حصه	۶۶
حق آب و گل	۶۶

۶۶	حق ریشه.....
۶۶	حق زارعانه.....
۶۷	حق شفعه.....
۶۷	حقابه.....
۶۸	حیازت.....
۶۸	حیازت مباحات.....
۶۸	خانوار.....
۶۹	درختان جنگلی شمال ایران.....
۶۹	ده یا قریه.....
۶۹	دهکده مجاور جنگل.....
۷۰	رقبه.....
۷۰	رقبی.....
۷۰	رودخانه.....
۷۰	زارع.....
۷۰	زراعت.....
۷۱	زراعت مکانیزه.....
۷۱	زمین.....
۷۱	سازمان اصلاحات ارضی.....
۷۲	سهم.....
۷۲	شبکه‌های آبیاری و زهکشی و کانالها.....
۷۲	شرکت تعاونی.....
۷۲	شورای اصلاحات ارضی.....
۷۳	طرح جامع سرزمین.....
۷۳	طرح جامع شهر.....
۷۴	طرح جنگلداری.....
۷۴	طرح هادی.....
۷۴	طرح هادی روستا.....

۷۵.....	فاضلاب
۷۵.....	قیمت عادلانه
۷۵.....	کارشناس رسمی
۷۵.....	کارگر کشاورزی
۷۵.....	کشاورز
۷۶.....	کشاورزی
۷۶.....	کمک کشاورز
۷۶.....	کنده
۷۷.....	گاوبند
۷۷.....	گرده بینه یا گردینه
۷۷.....	ماترک
۷۷.....	مالک
۷۷.....	مایملک
۷۸.....	مباحات
۷۸.....	متنازع فیه
۷۸.....	مرتع (مشجر و غیر مشجر)
۷۹.....	مرداب
۷۹.....	مزارعه
۸۰.....	مساقات
۸۰.....	مسیل متروک
۸۱.....	مصارف روستایی
۸۱.....	مورث
۸۱.....	نسق زراعی
۸۲.....	واحد سهامی زراعی
۸۲.....	وارث
۸۲.....	ورثه
۸۲.....	هبه

۸۲..... ید

فصل دوم: قوانین و مقررات مرتبط با کشاورزی و منابع طبیعی

- ۸۳..... از قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع (ماده ۵۶).....
- ۸۹..... از قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع (ماده ۳۴).....
- ۹۱..... مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی در خصوص حل مشکل اراضی بایر.....
- ۹۲..... قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها.....
- ۹۹..... دستورالعمل ماده ۱۰ آئین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها.....
- دستورالعمل تعیین مصادیق تغییر کاربری غیرمجاز موضوع ماده ۱۰ قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۸۵/۸/۱ مجلس شورای اسلامی.....
- ۱۰۴..... قانون حفظ و - مانت منابع و ذخائر جنگلی کشور.....
- ۱۰۶..... آیین نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راهها و راه آهن.....
- ۱۰۸..... مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی در خصوص حل مشکل اراضی بایر.....
- ۱۱۴..... قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قعطات مناسب فنی، اقتصادی.....
- ۱۱۵.....

فصل سوم: قوانین و مقررات مرتبط با کارشناسان دادگستری

- ۱۱۹..... از قانون آیین دادرسی کیفری.....
- ۱۲۲..... از قانون آیین دادرسی مدنی.....
- ۱۲۵..... جهات رد کارشناس.....
- ۱۲۶..... قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری.....
- ۱۴۴..... آیین نامه اجرایی قانون کارشناسان رسمی دادگستری.....

فصل چهارم: گزارش نویسی و رعایت ضوابط کارشناسی

- ۱۶۱..... اصول گزارش نویسی.....
- ۱۶۳..... قواعد نقطه گذاری و نشانه‌های نگارشی.....
- ۱۶۴..... گزارش نویسی برای محاکم قضایی.....
- ۱۶۴..... نکات مهم در تهیه و تنظیم گزارش کارشناسی.....
- ۱۶۶..... شیوه تهیه گزارش کارشناسی و نحوه ارائه آن.....
- ۱۶۷..... حضور کارشناس در مراجع قضایی و نحوه اجرای قرار کارشناسی و مطالعه پرونده.....
- ۱۶۹..... نمونه‌هایی از گزارش کارشناسی به محاکم قضایی.....

گزارش اول.....	۱۶۹
گزارش دوم.....	۱۷۱

فصل پنجم: ضمانت

قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع.....	۱۷۳
قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع.....	۱۹۹
قانون اصلاح ماده ۳۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع (مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ و الحاق چند تبصره به آن).....	۲۱۰
آئین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع (مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ و الحاق چند تبصره به آن).....	۲۱۲
اصلاح تبصره (۲) ماده (۱) آئین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع.....	۲۲۱
آیین نامه اجرایی تبصره (۵) ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور ۲۲۲	
قانون اصلاح ماده (۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع.....	۲۲۶
قانون تمدید زمان اجرای ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع.....	۲۲۷
اصلاح آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۳۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ و الحاق چند تبصره به آن.....	۲۲۸
قانون اصلاح بعضی از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور (مصوب ۱۳۴۹/۴/۷).....	۲۲۹
قانون اصلاح فصل پنجم و پاره‌ای از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع (مصوب سال ۱۳۴۶).....	۲۳۱
آئین نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲.....	۲۴۰
آئین نامه اصلاح آیین نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع.....	۲۴۱
قانون اصلاح قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری.....	۲۴۳

۱۲ / قوانین، مقررات و ترمینولوژی حقوقی با رویکرد کشاورزی و منابع طبیعی

آئین نامه اصلاحی آئین نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده	
۵۶ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور.....	۲۴۴
منابع.....	۲۵۲

به نام خدا

سخنی با خوانندگان

اول دفتر به نام ایزد دانا
صانع و پروردگار، حی توانا
حمد بی حد و ثنای بی عدّ پروردگار کریمی را که از بدیع فطرت به قلم کرم نقوش
نفوس را بر صفحه عدم رقم فرمود. خداوند بزرگ را شاکرم که به اینجانب توفیق
خدمتگزاری در این عرصه را عطا فرمود تا بتوانم آنچه را که در توان دارم در طبق اخلاص
عرضه نمایم.

از زمان تأسیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری تاکنون، کمبود منابع علمی در
زمینه‌های مختلف کارشناسی بخش‌های کتب مرجع که بتواند به گونه کاربردی نیاز
کارشناسان را مرتفع نماید محسوس می‌باشد. هم‌اینک که کتابی در این خصوص توسط یکی
از کارشناسان رسمی دادگستری استان گیلان تهیه و تدوین گردیده، مایه مباهات و مسرت
است. کتاب حاضر با توجه به محتوای آن کتابی جامع بوده که مشتمل بر مباحث مهم و
ضروری مورد نیاز کارشناسان دادگستری، کارآموزان، دانشجویان و کلیه علاقمندان محترم
می‌باشد. این کتاب دارای فصول متنوع و مناسب برای کانون کارشناسان عزیز بالاخص
رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی است. همچنین با توجه به اینکه در مباحث کتاب اغلب به
مفاد قانون و کاربرد آن در امور کارشناسی پرداخته شده، می‌تواند کتابی بسیار مفید و
کاربردی باشد. با آرزوی توفیق روزافزون برای نگارنده کتاب جناب آقای مهندس دانش
وکیلی، که از کارشناسان مجرب و متعهد این استان می‌باشد؛ امیدوارم این اثر بتواند در پیشبرد
اهداف متعالی کانون و دانش‌افزایی کارشناسان محترم دادگستری سراسر کشور و نیز برای
سایر علاقمندان مفید و مؤثر واقع شود.

علی پور کاشانی

عضو هیأت رئیسه شورای عالی

و

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان گیلان